

STATSBYGG

FORSVARSDEPARTEMENTET	
SAKNR. 07/00915 - 58	
30 NOV 2009	
353 - språk	
ARKBET:	
KASSERES 5 ÅR	
KASSERES 30 ÅR	
BEVARES:	

1 av 3

Fornyings- og administrasjonsdepartementet
Sikkerhetsenheten
Postboks 8004 dep
0030 OSLO

Vår saksbehandler:
Anders Petter Bakke

Vår dato: 26.11.2009
Vår referanse: 200701671-83

Deres dato: Deres referanse:

Kopi til:
✓ Forsvarsdepartementet

FORSKRIFT OM OBJEKTSIKKERHET - HØRINGSUTTALELSE

Viser til høringsbrev av 14. oktober 2009 fra Forsvarsdepartementet om forskrift om objektsikkerhet. Statsbygg er via Fornyings- og administrasjonsdepartementet (FAD) oppfordret til å komme med innspill. Vi har følgende kommentarer til utkastet:

Generelt om utkastet

Statsbygg ser at det er lagt ned betydelig arbeid med å få på plass bestemmelser om objektsikkerhet siden arbeidet med sikkerhetsloven startet. Disse bestemmelsene vil være viktig for å verne samfunnsviktige objekter. Felles lovregler vil også danne grunnlag for at de riktige objektene beskyttes på hensiktsmessig måte.

Da omfanget av den forebyggende sikkerhetstjenesten, ved opprettelse av sikkerhetsloven, ble utvidet til også å skulle motvirke trusler mot vitale nasjonale sikkerhetsinteresser kan objektsikkerhetsbestemmelsene i større grad enn tidligere berøre statens eiendommer som eies og forvaltes av Statsbygg. Begrepet vitale nasjonale sikkerhetsinteresser er i hovedsak knyttet opp mot kritiske infrastrukturer og kritiske samfunnsfunksjoner, men Statsbyggs eiendommer vil kunne omfatte alle de fire hensynskriteriene i lov-2008-04-11-9 § 17, første ledd.

Statsbygg støtter i all hovedsak utkastet til forskrift om objektsikkerhet.

Begrepsavklaring

Det kommer frem av Ot.prp.nr.21 (2007-2008) at det i høringsrunden i 2003 var enkelte kommentarer og spørsmål rundt definisjonen av hvem som er objekteier. Statsbygg avga ingen kommentar til dette i tidligere høringsrunde, men ser nå at når definisjonene er vedtatt i ny lovtekst kan definisjonen av objekteier og virksomheten skape overlappende ansvarsforhold. Definisjonen av objekteier åpner for at det både er det rettssubjekt som eier objektet eller det rettssubjektet som råder over objektet som kan defineres som "eier". Statsbygg ivaretar eierrollen for statens eiendommer, og er således den som eier objekter.

Det er allikevel våre leietagere som eier skjermingsverdig informasjon eller de kritiske samfunnsfunksjoner som må beskyttes ved objektene. Rettspraksis og forvaltningspraksis av begrepet virksomheten i sikkerhetslovens forstand vil peke på leietagere av statens eiendommer. Det kan derfor være uheldig at begrepene objekteier og virksomheten er brukt om hverandre i stor grad i forskriften.

Statsbygg mener det er naturlig at ansvar etter forskriften skal tilligge den virksomheten som eier skjermingsverdig informasjon eller kritiske samfunnsfunksjoner, og som en eventuell trussel vil rette seg mot. Følgelig bør forskriften klargjøre at det i en situasjon der virksomheten som *eier* er en annen enn den som *råder over*, skal ansvar og plikter som objekteier påhvile den av virksomhetene som den aktuelle trusselen retter seg mot.

Noe av den samme problemstillingen kan være aktuell på i militær sektor.

Til § 2-2. Klassifiseringen

Statsbygg mener bestemmelsens andre ledd bokstav b bør omfatte et krav om at dersom skadevurderingen tilsier at det er riktig å gi deler av objektet forskjellige klassifiseringer skal dette gjøres. Bestemmelsen kan lyde; "Bare skjermingsverdige deler av objektet skal omfattes av klassifiseringen, og objektet *skal* inndeles i forskjellige klassifiseringsgrader *der skadevurderingen tilsier dette og inndeling er praktisk mulig.*" Videre begrunnelse for dette følger av våre kommentarer til § 3-6.

Til § 3-6. Sikkerhetsklarering og autorisasjon

Det foreslås i bestemmelsens andre ledd at dersom det kreves klarering for skjermingsverdig objekt klassifisert MEGET KRITISK skal klareringen være på nivå HEMMELIG eller høyere. Statsbygg mener dette ikke harmoniserer med proporsjonalitetsprinsippet i sikkerhetslovens § 6 som fastsetter at det ikke skal nyttes mer inngripende midler og metoder enn det som fremstår som nødvendig. Det må i det minste begrunnes hvorfor man ønsker at laveste klareringsnivå skal være HEMMELIG. Statsbygg finner ingen slik begrunnelse i forarbeidene.

Så lenge det i § 2-2 ikke kreves at objektet inndeles i forskjellige klassifiseringer der det er grunnlag for dette vil trolig slike objekter bli klassifisert i den høyeste klassifiseringen som totalvurderingen av hele objektet gir grunnlag for. Personell som ikke har tjenestemessig behov for permanent adgang til objektets mest kritiske deler vil da kunne avkreves sikkerhetsklarering på et høyere nivå enn det som strengt tatt er nødvendig.

Eksempel på dette kan være en eiendom med en operativ kommandosentral hvor kommandosentralen klassifiseres som MEGET KRITISK, mens resterende bygningsmasse uten kommandosentralen ville blitt klassifisert til KRITISK. Hele bygningen blir klassifisert som MEGET KRITISK ettersom § 2-2 ikke stiller spesifikt krav til inndeling. Personell ved objektet som ikke har tjenestelig behov for tilgang til kommandosentralen vil da måtte klareres for HEMMELIG, når det reelle behovet bare er på nivå KONFIDENSIELT.

Det bør kunne utøves en reel behovsvurdering for å kunne avkreve klarering på laveste nivå også for den øverste objektklassifiseringen. På denne måten vil man også videreføre prinsippet i personellforskriftens § 3-1 om krav til sikkerhetstiltak for å fjerne risikoen for vilkårlig tilgang, i stedet for at man velger sikkerhetsklarering av personell fremfor andre sikkerhetstiltak.

Statsbygg ser for øvrig at bestemmelsen i bokstav b *kan* tolkes slik at det skal gjøres inndeling i ulike klassifiseringer der det er grunnlag for dette ettersom samme paragrafs bokstav a sier at det ikke skal brukes høyere klassifiseringsgrad enn nødvendig. Felles praksis betinger derfor at alle virksomheter med skjermingsverdige objekt tolker bestemmelsen slik. For å være sikker på at den enkeltes rettsikkerhet og personvern ivaretas slik sikkerhetslovens § 1 bestemmer, i alle virksomheter, bør dette komme tydeligere frem i forskriften. For Statsbygg er dette viktig ettersom vi har driftspersonell på eiendommer til mange ulike virksomheter/leietagere. Hvis ikke alle objekteierne oppfatter reglene på samme måte kan dette medføre forskjellsbehandling av personell.

Spesielt om klageadgang

Statsbygg forstår det slik at FD ønsker kommentarer på om det bør være adgang til å klage på avgjørelse om utvelgelse og klassifisering. En adgang til å klage vil trolig være mest aktuell for private rettssubjekter. Statsbygg ser ikke hensikten med å ha en egen klageordning på slike avgjørelser da dette vil kunne forsinke og svekke beskyttelsen av blant annet samfunnskritisk infrastruktur. I høringsbrev fra FD er det videre anført at veilednings- og tilsynsarbeid som NSM skal utføre skal bidra til at utvelgelse ikke skjer i større utstrekning enn nødvendig. Dette arbeidet vil også redusere behovet for en klageordning.

Forskrift om sikkerhetsadministrasjon

Statsbygg har ingen kommentarer til endringene.

Andre forhold

Som nevnt kan Statsbygg bli ansvarlig eller berørt av bestemmelsene i objektsikkerhetsforskriften i stor grad. Slik kriteriene for utvelgelse i ny § 17 i sikkerhetsloven legger grunnlag for ser vi at det kan være objekter på Svalbard som bør vurderes, og eventuelt utpekes som skjermingsverdige. Dette vil vi i dag ikke ha hjemmel til ettersom sikkerhetslovens virkeområde ikke omfatter Svalbard. Tilsvarende behov for å vurdere skjermingsverdige objekt antas også å være aktuelt for objekter på Jan Mayen. Statsbygg anmoder derfor om at Forsvarsdepartementet utreder muligheten for å gjøre sikkerhetsloven gjeldene for Svalbard og Jan Mayen slik lovens § 2 sjette ledd gir mulighet til.

Dersom de økonomiske konsekvensene av bestemmelsene blir store for Statsbygg ønsker vi en videre dialog med FAD på dette.

Vennlig hilsen

Øivind Christoffersen
Administrerende direktør

May Balkøy
Direktør Utvikling

